

Результати опитування науково-педагогічних працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка щодо якості організації дистанційного навчання

Опитування науково-педагогічних працівників, покликане виявити сильні і слабкі сторони в організації дистанційної форми навчання, запровадженої в СумДПУ імені А.С.Макаренка, та з'ясувати рівень готовності викладачів і студентів до пов'язаних з ним викликів, проводилося з 28.02.2024 по 8.03.2024 року. Анкетування здійснювалось добровільно, анонімно, з використанням Google-форм; опитувальник містив 16 запитань «закритого» та 1 запитання «відкритого» типу. Загалом в опитуванні взяли участь 74 респонденти – представники навчально-наукових інститутів/факультетів:

Рис. 1. Розподіл відповідей про респондентів опитування

Аналіз результатів моніторингу дозволив з'ясувати, що 67,6% викладачів визначили свій рівень готовності до здійснення дистанційного навчання як високий, 23,8% оцінили його вище середнього, 4,8% обрали варіант «задовільний»:

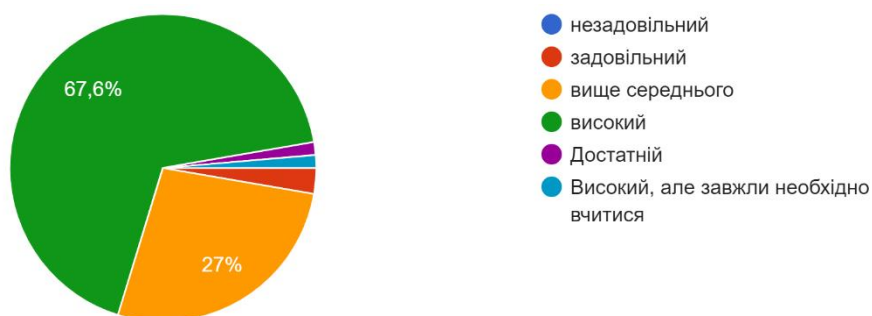

Рис. 2. Розподіл відповідей про рівень готовності до здійснення дистанційного навчання

Натомість оцінка рівня готовності здобувачів вищої освіти до дистанційної форми навчання знайшла відображення в таких показниках:

- високий – 25,7%;
- вище середнього – 47,3%;
- задовільний – 27%;
- незадовільний – відсутній.

При цьому у порівнянні з минулим навчальним роком, на 5% збільшилась кількість студентів з високим рівнем готовності до дистанційної форми навчання, та зовсім відсутні здобувачі з незадовільним рівнем.

Протягом навчального року лекційні та практичні заняття онлайн постійно за розкладом проводили 81,1% опитаних; 17,6% - у переважній більшості; 1,4% - іноді. При цьому активно використовувались найбільш доступні сервіси комунікації:

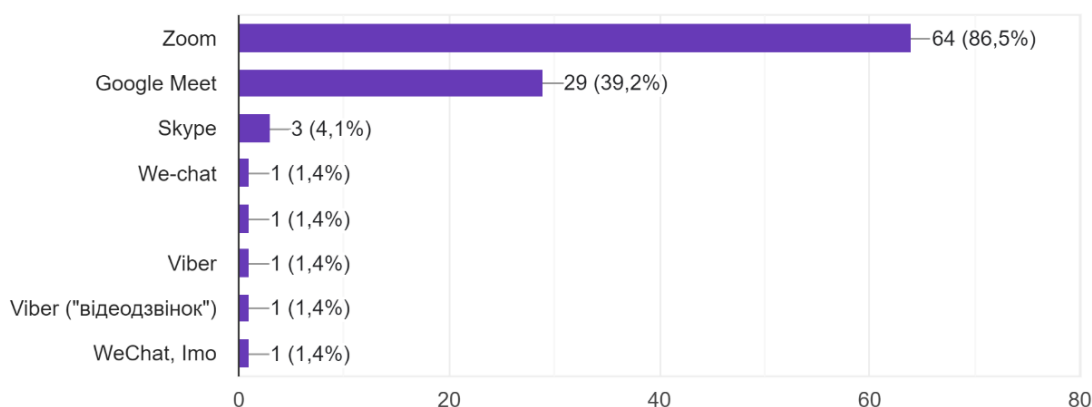

Рис. 3. Розподіл відповідей щодо використання сервісів під час дистанційного навчання

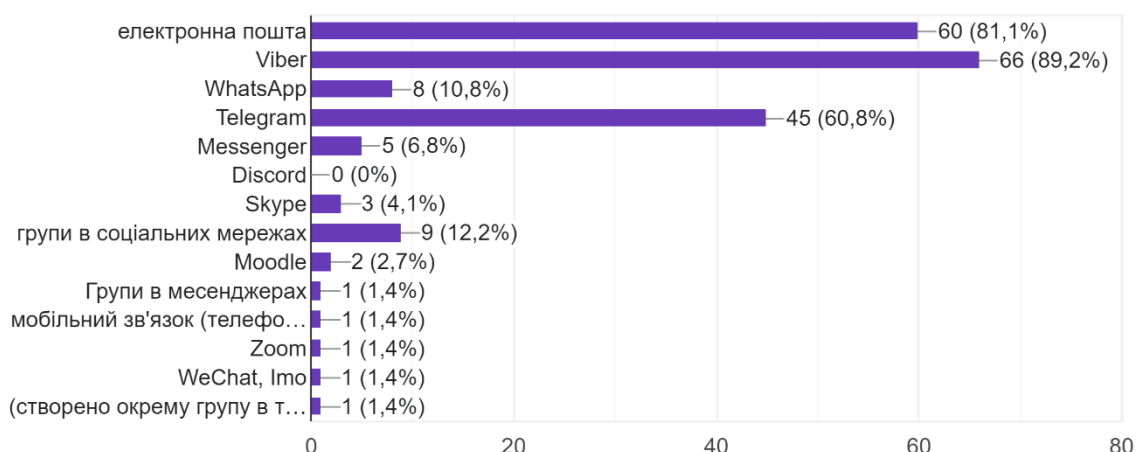

Рис. 4. Розподіл відповідей щодо використання способів комунікації під час дистанційного навчання

Варто зазначити, що викладачі проводять консультації для студентів на постійній основі. Про це зазначило 74,3% респондентів. При цьому отримання допомоги відбувалося в основному через месенджери:

- через Viber (59,5%);
- через Telegram (20,3%);
- через мобільний зв'язок (14,9%);
- через електронну пошту (4,1%);
- через платформу Moodle (1,4%).

Вважаємо позитивним той факт, що 91,9% викладачів дотримуються у повній мірі (8,1% – дотримуються частково) Методичних рекомендацій щодо створення дистанційного курсу навчальної дисципліни, розроблених з урахуванням особливостей Moodle, що є офіційною платформою дистанційного навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка. Відповідно до рекомендацій у межах кожної дисципліни розміщені такі навчально-методичні матеріали:

- робоча програма навчальної дисципліни – 98,6% респондентів;
- завдання для семінарських і практичних занять – 98,6 %;
- лекційні матеріали – 94,6 %;
- завдання для самостійного опрацювання – 85,1 %;
- критерії оцінювання результатів навчання – 75,7 %;
- тестові завдання – 68,9 %;
- презентаційні навчальні матеріали – 68,9 %;
- посилання на бібліографічні джерела – 67,6 %;
- навчальні та навчально-методичні посібники – 63,5 %;
- методичні рекомендації – 54,1 %;
- питання для самоконтролю – 52,7 %.

Варіативністю відзначаються види завдань, запропонованих студентам.

Серед них переважають письмові, тестові, інтерактивні, творчі, індивідуальні завдання; виконання самостійної роботи; створення презентацій; виконання вправ; розв'язування задач; опрацювання наукових статей, відео- та аудіоматеріалів; обговорення дискусійних питань у форматі форуму, моделювання навчальних ситуацій тощо:

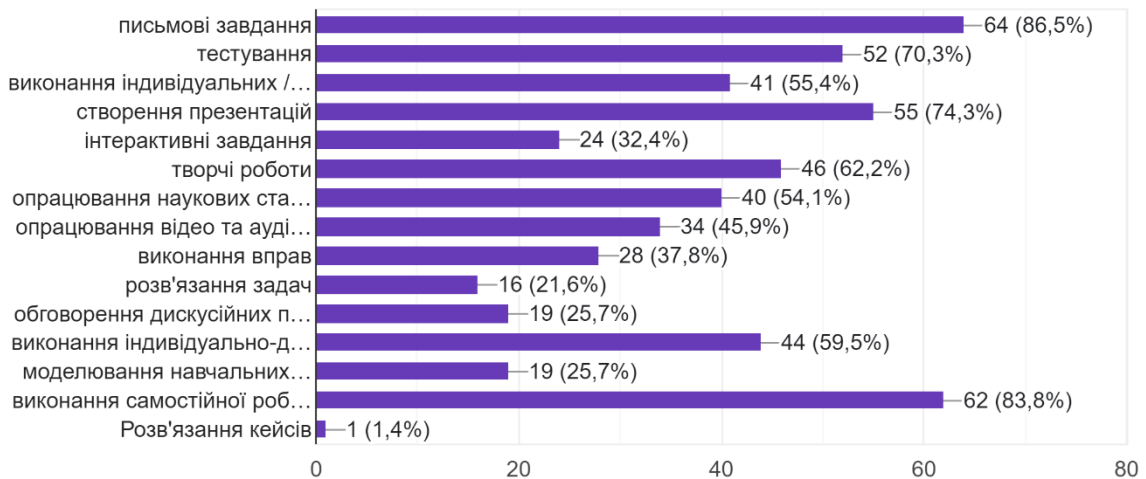

Рис. 5. Розподіл відповідей щодо завдань та варіанти їх оцінювання для виконання в дистанційному режимі

Викладачі активно використовують електронні навчальні ресурси (підручники, статті тощо), розміщені в репозитарії закладу при проведенні занять під час дистанційних курсів (часто – 27%, іноді – 63,5%).

Щодо студентської активності в опануванні навчального матеріалу з допомогою платформи Moodle, відповіді викладачів розподілились таким чином:

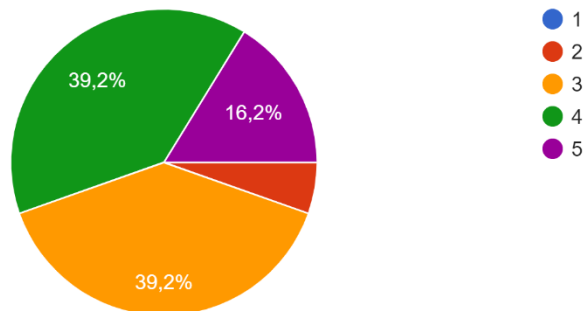

Рис. 6. Розподіл відповідей щодо студентської активності

На запитання «Чи задоволені Ви технічними можливостями платформи дистанційного навчання Moodle?» ствердну відповідь дали 74,3% опитаних викладачів, часткову задоволеність відзначили 25,7%. Задля максимальної оптимізації освітнього процесу 28,4% респондентів систематично, а 17,6% періодично використовують мобільний додаток Moodle. При цьому у порівнянні з минулим роком, відсоток використання додатку на постійній основі зменшився на 14%.

Труднощі, з якими доводиться стикатись викладачам під час дистанційного навчання, респонденти виокремили наступні:

- неможливість надіслати великі файли або їх певну кількість (70,3% респондентів);
- автоматичне завантаження навчальних матеріалів на телефон (20,3%);
- неможливість зв'язатися із викладачем через сайт (8,1%);
- відсутність пояснень (інструкцій, рекомендацій) як працювати і з сайтом і, відповідно, відсутність навичок роботи (6,8%).

Серед поодиноких труднощів викладачі виділили наступні:

- бажано, щоб у тій версії, яка використовується, одразу було видно кількість надісланих на перевірку робіт;
- система не працює пізно ввечері, коли власне найбільш зручний час завантажити нові матеріали та перевірити те, що надіслали студенти. Чи можна запрограмувати технічні роботи на сайті десь з 3 ночі до 8 ранку, а не з 22.00;
- відсутність реєстрації здобувача, якщо він заходить з мобільного пристрою.

Зважаючи на поодинокі труднощі роботи з платформою Moodle, викладачі прагнули б удосконалити свої знання з наступних аспектів дистанційного навчання:

- актуальні форми та методи його застосування;
- про інші онлайн платформи для дистанційного навчання;
- про використання електронних навчальних ресурсів, розміщених в репозитарії закладу;
- про особливості приєднання навчальних посібників на платформу Moodle;
- особливості роботи в мобільному додатку Moodle;
- організація проєктів;
- створення тестів із введенням формул; про розміщення тестів у системі Moodle;
- завантаження тестів з Word;
- методи підвищення ефективності роботи;
- дистанційні методики навчання іноземними мовами;
- шляхи активізації посилань на різні сервіси Google в Moodle;
- інноваційні технології для покращення комунікації зі студентами;
- використання та опрацювання відеоматеріалів;
- цікаві технології, які можна застосувати на Moodle;
- застосування у навчальній роботі сучасних платформ із безкоштовними віртуальними лабораторіями, симуляціями, доповненою реальністю, штучним

інтелектом тощо;

- створення інтерактивних презентацій; створення презентацій за допомогою штучного інтелекту.

- пояснення для всіх технічних можливостей Moodle.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка організоване на належному рівні. Викладачі вчасно наповнюють офіційну платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, у переважній більшості дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі, прагнуть зацікавити здобувачів вищої освіти шляхом використання різноманітних форм і методів навчання. Запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час, однак характеризується рядом недоліків, які потребують вивчення з боку адміністрації університету та профільних спеціалістів.

Рекомендації фахівців ЦЗЯВО:

1) адміністрації університету та директорам/деканам навчально-наукових інститутів/факультетів ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених науково-педагогічними працівниками закладу освіти;

2) профільним спеціалістам вивчити пропозиції щодо вдосконалення дистанційної форми навчання з метою їх подальшого впровадження в освітній процес.

Фахівець ЦЗЯВО

Олена Мичкіна

Начальник ЦЗЯВО

Оксана Одінцова